

**Програмові вимоги з навчальної дисципліни
«Порівняльне речове право»
для магістрантів денної та заочної форм навчання на 2020 – 2021 н. р.**

Змістовий модуль 1. Речові права за законодавством України

Тема 1. Вступ до порівняльного речового права

Поняття, ознаки та місце речового права в системі права. Визначення речового права як підгалузі цивільного права. Особливості речових правовідносин. Порівняльна характеристика речових та зобов'язальних правовідносин. «Порівняльне речове право» як навчальна дисципліна.

Поняття та ознаки речових прав. Види речових прав. Розвиток інституту права власності. Право власності за Цивільним кодексом Східної Галиції.

Становлення та основні тенденції розвитку речових прав у законодавстві України: історичний аспект.

Поняття та види речових прав в сучасному цивільному законодавстві України.

Тема 2. Право власності як основний інституту речового права

Поняття права власності. Співвідношення понять «власність» та «право власності». Наукові підходи у визначенні поняття права власності. Право власності в системі речових прав. Зміст права власності.

Види права власності за законодавством України. Право власності Українського народу. Право приватної власності. Право державної власності. Право комунальної власності. Об'єкти та суб'єкти права власності.

Поняття, принципи та межі здійснення права власності. Обмеження права власності. Непорушність права власності. Використання власником свого майна для здійснення підприємницької діяльності. Тягар утримання майна. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження майна.

Тема 3. Набуття та припинення права власності

Співвідношення понять «підстава» і «спосіб» набуття права власності. Розмежування та взаємозв'язок підстав та способів набуття права власності.

Поняття та класифікація підстав набуття права власності за Цивільним кодексом України.

Первинні способи набуття права власності. Набуття права власності на новостворене рухоме та нерухоме майно, об'єкти незавершеного будівництва. Набуття добросовісним набувачем права власності на майно, відчужене особою, яка не мала на це права.

Похідні способи набуття права власності. Значення передання майна.

Загальна характеристика підстав припинення права власності за законодавством України. Відмова від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна.

Право власника на забудову земельної ділянки. Правові наслідки при самочинному будівництві. Право на земельну ділянку при придбанні житлового будинку, будівлі або споруди, що розміщені на ній.

Тема 4. Право спільної власності

Поняття і ознаки права спільної власності. Види права спільної власності та критерії їх розмежування.

Поняття права спільної часткової власності. Підстави виникнення права та визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Утримання майна, що є у спільній частковій власності. Право співвласника розпоряджатися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності.

Момент переходу частки у праві спільної часткової власності до набувача за договором. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Звернення стягнення на частку у майні, що є у спільній частковій власності. Поділ майна, що є у спільній частковій власності.

Право спільної сумісної власності. Підстави виникнення права спільної часткової власності. Здійснення права спільної сумісної власності. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Звернення стягнення на частку у майні, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності. Особливості права спільної сумісної власності подружжя.

Тема 5. Речові права на чуже майно в українському законодавстві

Поняття та види речових прав на чуже майно. Співвідношення права власності і речових прав на чуже майно. Характерні особливості речових прав на чуже майно. Захист речових прав на чуже майно.

Поняття та види володіння. Загальна характеристика права володіння чужим майном. Виникнення та припинення права володіння чужим майном. Суб'єкти фактичного володіння. Захист фактичного володіння.

Поняття користування чужим майном. Поняття та види сервітутів. Зміст сервітуту Суб'єкти сервітутного права. Встановлення та припинення сервітутів. Право членів сім'ї власника житла на користування цим житлом.

Підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки землекористувача. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою. Припинення права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.

Підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для забудови. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої для забудови. Права та обов'язки землекористувача. Правові наслідки припинення права користування земельною ділянкою.

Право господарського відання та оперативного управління як речові права на чуже майно.

Тема 6. Захист права власності та інших речових прав

Поняття та класифікація цивільно-правових способів захисту права власності. Самозахист права власності.

Позов про витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикація). Вимога про усунення порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов).

Допоміжні речово-правові способи захисту права власності: а) позов про визнання права власності; б) позов про виключення майна з опису (звільнення майна з-під арешту); в) визнання незаконним правового акта, що порушує право власності.

ЗМ 2. Речові права в правових систем зарубіжних країн

Тема 7. Речові права в законодавстві Німеччини

Поняття та види речових прав за законодавством Німеччини (на основі аналізу норм Німецького цивільного уложення 1896 року). Об'єкти речових прав та їх класифікація в законодавстві Німеччини.

Інститут володіння в Німецькому цивільному уложенні.

Поняття та зміст права власності за законодавством Німеччини. Підстави набуття та припинення права власності.

Види речових прав на чуже майно. Поняття та види земельних сервітутів. Загальна характеристика узуфрукту. Обмежений особистий сервітут за Німецьким цивільним уложенням.

Характеристика переважного права купівлі, речових обтяження та поземельного боргу як речових прав на чуже майно. Поняття та види застави. Спадкове право забудови за законодавством Німеччини.

Тема 8. Речові права в законодавстві Франції

Поняття та види речових прав за законодавством Франції (на основі аналізу норм Французького цивільного кодексу 1804 року). Об'єкти речових прав та їх класифікація в законодавстві Франції.

Поняття та зміст права власності за законодавством Франції. Підстави набуття та припинення права власності.

Види речових прав на чуже майно. Загальна характеристика узуфрукту за Французьким цивільним кодексом.

Правове регулювання сервітутів (земельних повинностей) за законодавством Франції. Поняття та класифікація сервітутів. Підстави встановлення та припинення сервітутів.

Характеристика права користування (узусу) та права проживання. Емфітевзис як речове право на чуже майно в законодавстві Франції.

Інститут володіння у Французькому цивільному кодексі.

Тема 9. Речові права у цивільному праві Англії та США. Довірча власність

Поняття та зміст права власності в англо-американській цивільно-правовій системі. Поняття та зміст інституту довірчої власності в праві Англії та США. Засновник, довірчий власник та бенефіціарій як учасники відносин

довірчої власності. Юридичні конструкції довірчої власності (трасту). Права та обов'язки сторін.

Поняття довірчої власності в цивільному праві України. Виникнення та здійснення права довірчої власності за законодавством України.

Тема 10. Порівняльно-правова характеристика речових прав

Порівняльно-правова характеристика права власності за законодавством України та США.

Порівняльно-правова характеристика речових прав на чуже майно за законодавством України та Німеччини.

Порівняльно-правова характеристика правового регулювання сервітутів за законодавством України та Франції.

Порівняльно-правова характеристика інституту володіння за законодавством України та Німеччини.

Керівник:

доц. Гейнц Р. М.